

1 Vasemmistoliiton valtuustoryhmien toimintaohjeet.

2

3 Aluksi

4 Tämä toimintaohje on tarkoitettu Vasemmistoliiton valtuustoryhmiä varten kaikissa
5 Manner-Suomen kunnissa. Toimintaohje on hyväksytty puoluehallituksessa 23.1.2021. Tässä
6 toimintaohjeessa asetetaan se demokraattisen ja vasemmistolaisen päätöksenteon taso,
7 johon kaikkien vasemmistolaisten valtuustoryhmien ja yhdistysten tulisi pyrkiä.
8 **Toimintaohje ei säännönmukaisesti sido valtuustoryhmiä tai niiden toimintaa.**
9 **Toimintaohjetta voidaan myös soveltaa paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden**
10 **mukaisesti.**

11 Toimintaohjeen sääntömääräiset perustelut löytyvät kunnallisjärjestöjen mallisääntöjen
12 kunnallisjärjestön tarkoitusta, sekä valtuustoryhmän toimintaa käsittelevistä kohdista.
13 (kunnallisjärjestöjen mallisäännöt, 3§, 13§ ja 14§) Valtuustoryhmien toiminnassa sekä
14 valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön yhteistoiminnassa on kuitenkin paljon sellaisia
15 ulottuvuuksia ja käytäntöjä, joita ei voida suoraan ohjata säännöistä. Tämän toimintaohjeen
16 tarkoitus on antaa ratkaisuja ja suuntaviivoja mahdollisesti esiin nouseviin kysymyksiin ja
17 osaltaan auttaa Vasemmistoliiton kunta-aktiiveja kohti tehokkaampaa ja vaikuttavampaa
18 ryhmätoimintaa.

19 Vaikka toimintaohje on ohje, ei sääntö, kannattaa sen henkeä valtuustotyöskentelyssä
20 kuitenkin noudattaa ja näin ylläpitää avointa ja demokraattista päätöksentekokulttuuria sekä
21 säilyttää hyvä henki ja toverillisuus yhteisessä päätöksenteossa ja politiikassa.

22

23 Valtuustoryhmien ohjesääntö

24 Tämän toimintaohjeen pohjalta on laadittu myös hieman tiiviimpi ohjesääntö, jota voi
25 käyttää sellaisenaan valtuustoryhmän ohjesääntönä kunnallisjärjestöjen 3§ mukaisella
26 tavalla. Ohjesääntö löydetään osoitteesta <https://vaikutavasemmistossa.fi/toimiva-jarjesto/jarjestotoiminnan-materiaalit/valtuustoryhman-toimintaohje/>

28 **Onkin suositeltavaa, että valtuustoryhmät yhteistyössä kunnallisjärjestön kanssa**
29 **hyväksyisivät itselleen oman ohjesääntönsä, jos näin ei ole vielä tehty. Ohjesääntöä**
30 **hyväksyessä voidaan:**

- 31 • Hyväksyä tämä toimintaohje tai sellaisenaan
- 32 • Hyväksyä tiiviimpi ohjesääntö sellaisenaan
- 33 • Laatia valtuustoryhmälle kokonaan oma ohjesääntö ja hyväksyä se

34

35 1. Valtuustoryhmä ja sen jäsenet

36 Vasemmistoliiton kunnallisjärjestöjen mallisääntöjen 14§ mukaan ”puolueen
37 valtuustoryhmän muodostavat kunnallisvaaleissa Vasemmistoliitto r.p:n ehdokaslistoilta

38 valitut puolueen jäsenenä olevat valtuutetut sekä ne valtuutetut, jotka valtuustoryhmä
39 jäsenikseen hyväksyy.”

40 Käytännössä valtuustoryhmä on syytä rakentaa siten, että myös sitoutumattomina ehdolla
41 olleet valtuutetut hyväksytään valtuustoryhmän jäseniksi. Myös varavaltuutetut ovat
42 valtuustoryhmän jäseniä.

43 Valtuustoryhmän kokousten kannattaa olla myös avoimia kunnallisissa ja ylikunnallisissa
44 luottamustoimissa oleville henkilöille. (Lautakuntien ja kunnanhallituksen jäsenet,
45 ylikunnalliset luottamushenkilöt, kunnallisten yhtiöiden hallitusten jäsenet ja niin edelleen.)
46 Näillä henkilöillä on valtuustoryhmän kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Tämä on tärkeää
47 erityisesti valtuustoryhmän ja muiden luottamushenkilöiden tiedonvaihdon ja
48 päätöksenteon koordinoinnin sekä parantamisen kannalta.

49 Tämän ohjeen suositus on, että valtuustoryhmän kokouksissa äänioikeus on
50 kunnanvaltuutetuilla ja heidän poissa ollessaan läsnä olevilla varavaltuutetuilla äänimäärän
51 mukaisessa järjestyksessä. Lähtökohtaisesti varavaltuutetuilla on läsnäolo- ja puheoikeus.

52 Valtuustoryhmän mandaatti on saatu äänestäjiltä demokraattisten vaalien kautta ja näin
53 ollen valtuustoryhmän äänivaltaiset jäsenet päättävät ryhmän poliittisista linjoista ja
54 kannoista Vasemmistoliiton arvopohjan ja poliittisten tavoitteiden mukaisesti.

55 .

56 **1.1. Valtuustoryhmän puheenjohtajisto, sihteeri ja kokoukset**

57 Valtuustoryhmä valitsee keskuudestaan valtuustokauden alussa puheenjohtajan ja
58 varapuheenjohtajan sekä sihteerin. Sihteeri voidaan valita valtuustoryhmästä, mutta hän voi
59 olla myös valtuustoryhmään ulkopuolinen henkilö, kuten palkattu työntekijä.

60 Puheenjohtaja yleensä edustaa ryhmää valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa sekä
61 tarvittaessa ulospäin esimerkiksi tiedotusvälineiden suuntaan.

62 Puheenjohtajan ollessa estynyt hänen sijassaan toimii varapuheenjohtaja.

63 Valtuustoryhmän sihteerin tehtävänä on tehdä jokaisesta kokouksesta muistiinpanot, jotka
64 toimitetaan valtuustoryhmälle. Valtuustoryhmä voi itse halutessaan määritellä
65 muistiinpanoille myös laajemman jakelun. (Kunnallisjärjestö, media jne.)

66

67 **1.2. Valtuustoryhmän kokoukset**

68 Valtuustoryhmän puheenjohtajan vastuulla on valtuustoryhmän kokousten
69 koollekutsuminen ja puheenjohtaminen. Puheenjohtajan velvollisuus on valmistella
70 kokouksille esityslista. Valtuustoryhmä voi myös käsitellä esityslistanaan kunnanvaltuuston
71 esityslistaa. Puheenjohtaja huolehtii valtuustoryhmän koollekutsumisesta hyvissä ajoin
72 ennen kokousta. (Suositus: yksi viikko).

73 Valtuustoryhmä voi pitää myös etäkokouksia sähköisin välinein. Tällöin puheenjohtajan on
74 ilmoitettava asiasta valtuustoryhmälle hyvissä ajoin. Valtuustoryhmä sopii keskenään, mitä
75 työvälineitä etäkokouksissa käytetään.

76 Valtuustoryhmissä keskustellaan rakentavasti ja hyvässä toverihengessä. Ristiriidat ja
77 erimielisyydet koitetaan sovittaa neuvottelemalla. Konflikteihin voidaan pyytää
78 ulkopuolista neuvotteluapua esimerkiksi puoluetoimiston jäsen- ja järjestötiimiltä.

79 Valtuustoryhmä voi yhdessä sopia turvallisemman tilan periaatteiden sopimisesta ja näin
80 rakentaa inklusiivisempaa toimintakulttuuria. Puolue tarjoaa malliksi yleistä koontia
81 [turvallisemman tilan periaatteista](#). Nämä periaatteet voidaan liittää osaksi yhdessä sovittuja
82 valtuustoryhmän toimintaohjetta.

83

Hyvässä valtuustoryhmässä ollaan ennakkoluulottomia ja arvostetaan kokemusta.

Valtuustoryhmätoiminnassa on tärkeää tukea uusia toimijoita ja valtuustoryhmä voikin niin halutessaan järjestää koulutuksia niin uusille kuin vanhoille jäsenilleen. Uusien luottamushenkilöiden ajatuksia ja ideoita kannattaa kuunnella herkällä korvalla. Valtuustoryhmä toimii parhaimmillaan silloin, kun sen toiminta on yhdistelmä vankkaa kokemusta ja uusia ajatuksia sekä ideoita.

84

85 1.3. Valtuustoryhmien ja lautakuntien välinen suhde ja lautakunnan jäsenten vastuu

86 Lautakunnan jäsenten vastuulla on seurata oman lautakuntansa päätöksentekoa ja tiedottaa
87 valtuustoryhmää lautakunnassa käsittelyssä olevista asioista ja osallistua päätöksenteon
88 prosessiin lautakuntatasolla. (katso kohta 2.1. kannanmuodostuksen ja päätöksenteon
89 prosessi.)

90 Lautakuntien jäseniä ei kuitenkaan velvoiteta noudattamaan valtuustoryhmän enemmistön
91 mukaista kantaa. Jos lautakunnan jäsenen kanta poikkeaa merkittävästi valtuustoryhmän
92 kannasta tai puolueen yleisestä kannasta, tulee luottamushenkilön esittää tälle poikkeamalle
93 kuitenkin esittää selkeät perustelut. (katso kohta 2.)

94 **Lautakunnan jäsenyys on tärkeä osa paikallista päätöksenteon ketjua. Paikkoja
95 vastaanottaessa on sitouduttava siihen, että niihin liittyvät tehtävät, sekä sisäinen ja
96 ulkoinen viestintä hoidetaan asianmukaisella tavalla.**

97

98

99 2. Valtuustoryhmän päätöksenteko ja kannanmuodostus

100 Vasemmistoliiton valtuustoryhmässä pyritään siihen, että valtuutetut toimivat
101 yksimielisesti, mutta ryhmässä toimiminen ei edellytä ryhmän enemmistön mielipiteen
102 noudattamista kaikissa kaupunginvaltuuston äänestyksissä. **Vasemmistoliiton
103 valtuutetuilta odotetaan kuitenkin puolueen perusarvojen noudattamista, sekä
104 sitoutumista tasa-arvoon, rasisminvastaisuuteen ja väkivallattomuuteen. Myöskään**

105 **esimerkiksi homo- tai transfobia ei ole vasemmistoliiton valtuutetulle hyväksyttävää.**
106 Jokainen puolueen ehdokas sitoutuu näihin arvoihin allekirjoittaessaan ehdokkaan
107 suostumuslomakkeen ja näin sitoutuu noudattamaan niitä myös luottamustehtäviä
108 hoitaessaan.

109 Mikäli valtuutettu aikoo äänestää toisin kuin ryhmän enemmistö, on toivottavaa ja hyvän
110 tavan mukaista, että hän ilmoittaa asiasta ryhmälle etukäteen hyvissä ajoin ja kertoo oman
111 kantansa perustelut.

112

113 **2.1. Strategiaohjelmalinjaukset ja budjettiratkaisut.**

114 Strategiaohjelmalinjaukset ja kunnan talousarvio ovat kaksi merkittävää vaikuttamisen
115 väylää. Valtuustoryhmille suositellaan yhteistä kokousta kunnallisjärjestön kanssa, jotka
116 ovat samalla avoimia kuulemistilaisuuksia silloin, kun käsittelyyn on tulossa näihin
117 kokonaisuuksiin liittyviä päätöksiä. Avoimista kokouksista kerättyjen kokemusten
118 perusteella valtuustoryhmä asettaa omassa kokouksessaan tavoitteet tuleviin
119 neuvotteluihin.

120 **Vasemmistoliiton puoluehallituksen ja tämän toimintaohjeen suositus on, että**
121 **valtuustoryhmät pyrkivät neuvottelukeinoin ja muiden valtuustoryhmien kanssa**
122 **yhdessä sopimalla vaikuttamaan strategiaohjelmalinjauksiin ja talousarvioihin, jos**
123 **tämä on suinkin paikalliset olosuhteet huomioon ottaen mahdollista.**

124

125 **2.2. Valtuutettujen laatimat aloitteet ja muutosesitykset sekä niistä viestiminen**

126 Valtuutettujen on tuotava ilmi valtuustoryhmälle, jos he aikovat tehdä aloitteita tai esityksiä
127 kaupunginvaltuustossa. Aloitteista ja esityksistä suositellaan viestimään myös muille
128 valtuustoryhmille ja paikalliselle medialle.

129 Lautakuntien jäsenten on noudatettava tarkkuutta ja kiinnitettävä huomiota oman
130 valtuustoryhmän aloitteisiin, kun ne tulevat lautakuntakäsittelyyn. Lautakunnan jäsenen ja
131 aloitteen tekijän välinen koordinaatio on suotavaa.

132 Jos päädytään tekemään muutosesityksiä joko lautakunnissa, tai valtuustossa, on suotavaa,
133 että päätös asiasta tehdään riittävän hyvissä ajoin. Muutosesityksestä voidaan tiedottaa myös
134 valtuuston muiden ryhmien puheenjohtajille, mahdollisia ryhmien välisiä neuvotteluita
135 varten, joskin tässä asiassa on syytä käyttää tapauskohtaista harkintaa.

136

137 **2.3. Kannanmuodostuksen prosessi (lautakunta, kaupunginhallitus ja** 138 **kaupunginvaltuusto)**

139 Päätöksentekoprosessiin on helppointa vaikuttaa sen varhaisissa vaiheissa. Toisaalta puolue
140 esiintyy julkisuudessa linjakkaana, kun päätöksiin ei herätä vaikuttamaan vasta niiden
141 käsittelyn loppumetreillä. Päätöksentekoon vaikuttaminen vaatii valtuustoryhmältä avointa

142 ja selkeää sisäistä viestintää ja hyvää koordinointi- ja neuvottelukykä. Selkeistä ja
143 yhdenmukaisista ”päätöksenteon kaarista” tunnistaa hyvän valtuustoryhmän.

144 Jos Vasemmistoliitolla on edustajia lautakunnissa tai muissa valmistelevissa elimissä, heidät
145 tulee ottaa mukaan päätöksenteon prosessiin ja heillä tulee olla aitoa vaikutusvaltaa tämän
146 prosessin etenemiseen. Valtuustoryhmän on huolehdittava, että tiettyyn poliittiseen asiaan
147 vaikuttaminen alkaa mahdollisuuksien mukaan jo lautakuntakäsittelyssä, jatkuu
148 hallituksessa ja päättyy valtuustossa.

149 Luottamushenkilöillä on päävastuu omasta luottamuspaikastaan, mutta valtuustoryhmässä
150 kannattaa yhdessä sopia, minkälaisia esityksiä lautakuntakäsittelyyn tuleviin asioihin
151 tehdään. Nämä esitykset kannattaa tuoda julki muille valtuustoryhmille ja medialle, pyrkiä
152 neuvottelemaan niistä muiden puolueiden kanssa ja toistaa ne joko sellaisinaan tai
153 muokattuina myös kaupunginhallituksessa ja lopulta valtuustossa.

154

155 **2.4. Kunnanhallituksessa toimiminen**

156 Kunnallisista luottamustehtävissä kunnan- tai kaupunginhallituksessa toimiminen sekä
157 lautakunnan puheenjohtajana toimiminen ovat erityisasemassa ja niitä koskevat tässä
158 ohjeistuksessa tiukemmat vaatimukset kuin muita kunnallisia luottamustehtäviä. Niiden
159 henkilöiden, jotka edustavat kunnanhallituksissa tai lautakunnan puheenjohtajana
160 Vasemmistoliittoa tulee noudattaa päätöksissään valtuustoryhmän enemmistön yhteistä
161 kantaa, silloin kun ryhmä tätä pyytää ja tuo kantansa selkeästi esiin. Kunnanhallituksen
162 jäsenen ja lautakunnan puheenjohtajan tulee myös tiedottaa toiminnastaan
163 kunnanhallituksessa tai lautakunnassa valtuustoryhmälle.

164 Kunnanhallituksen jäseniltä edellytetään myös tiivistä osallistumista valtuustoryhmän
165 työskentelyyn. Toisaalta hallitusten jäsenellä tulee olla riittävät resurssit ja oman ryhmänsä
166 tuki tehtävän hoitamiseen.

167

168 **2.5. Kirjallinen varoitus ja valtuustoryhmästä erottaminen.**

169 Jos valtuutettu ei omassa toiminnassaan noudata Vasemmistoliiton perusarvoja tai
170 käyttäytyy tavalla - joko puheenvuoroissaan, päätöksenteossaan tai muissa asioissa - joka ei
171 ole Vasemmistoliiton perusarvojen mukaista, voidaan hänet sulkea valtuustoryhmän
172 ulkopuolelle määräaikaisesti tai pysyvästi. Erottamista tulee edeltää aina kirjallinen varoitus
173 ja erottamisuudessa olevan valtuutetun kuuleminen. Edellä kuvatun mukaista käyttäytymistä
174 on muun muassa:

175 - Rasistinen käytös

176 - Seksistinen käytös

177 - Väkivaltainen käytös

178 - Homo tai -transfobinen käytös

- 179 - Valtuustoryhmän sääntöjen tahallinen rikkominen
- 180 - Puolueen, sen piirijärjestön, kunnallisjärjestön tai paikallisyhdistyksen sääntöjen
181 tahallinen ja tietoinen rikkominen.
- 182 - Rikollinen toiminta.
- 183 Sen sijaan valtuustoryhmän enemmistön kannan vastaisesti äänestämisen ei tule johtaa
184 varoituksiin tai erotusuhkaan. Tällöin kuitenkin toivotaan, että kannan vastaisesti
185 äänestänyt perustelee ratkaisunsa muulle valtuustoryhmälle. (Kts. kpl 2.)
- 186 Valtuustoryhmä voi omassa kokouksessaan päättää jäsenensä erottamisesta määräaikaisesti
187 enintään kolmeksi kuukaudeksi. Valtuustoryhmä voi esittää myös kunnallistoimikunnalle
188 jäsenen erottamista pysyvästi. Päätöksen asiasta tekee tällöin kunnallistoimikunta.
- 189 Kunnallisjärjestön puheenjohtaja antaa erottamisesta lausunnon kunnankansliaan,
190 kunnallisjärjestölle, muiden valtuustoryhmien puheenjohtajille ja paikalliselle lehdistölle.
- 191 ---
- 192 Erottamisen prosessi etenee seuraavasti, oli kyseessä sitten määräaikainen tai pysyvä
193 erottaminen:
- 194 1. Erottamisvaarassa olevalle jäsenelle annetaan **kirjallinen varoitus** ja erittely siitä
195 toiminnasta tai käytöksestä, jonka takia erottamisuhka langetetaan.
- 196 2. Jos henkilö ei korjaa toimintaansa, hänelle ilmoitetaan **kirjallisesti**, se ajankohta ja
197 ajanjakso milloin hänet tullaan erottamaan sekä ne perusteet, mitkä erottamisen taustalla
198 ovat.
- 199 3. Henkilölle annetaan mahdollisuus vastata erottamisuhkaan joko kirjallisesti tai suullisesti
200 ennen päätöksentekoa.
- 201 ---
- 202 Erotettu henkilö menettää näissä ohjeissa kuvatut oikeudet osallistua valtuustoryhmien
203 kokouksiin ja päätöksentekoon sekä oikeutensa esiintyä valtuustoryhmän jäsenenä. Jos
204 erotus on luonteeltaan pysyvä, kehoitetaan erotettua henkilöä perustamaan uusi
205 valtuustoryhmä tai hakeutumaan jonkin toisen valtuustoryhmän jäseneksi. Pysyvän
206 erotuksen tapauksessa henkilöä pyydetään myös luopumaan lautakuntapaikoistaan ja muista
207 luottamustehtävistään.
- 208
- 209 **3. Valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön välinen suhde**
- 210 Valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön tulee tehdä tiivistä yhteistyötä ja ylläpitää avoimia
211 keskusteluyhteyksiä. Vaikka valtuustoryhmällä on päätösvalta sen tekemästä politiikasta, on
212 puolueyhdistysten ja kentän kuuleminen päätöksenteossa tärkeää.
- 213 Valtuustoryhmien ja kunnallisjärjestöjen tulee:

- 214 • Järjestää yhteisiä tapaamisia valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön hallituksen
215 kanssa.
- 216 • Antaa kokouksiin osallistumis- ja puheoikeuden kunnallisjärjestön hallitusten
217 edustajille.
- 218 • Järjestää avoimia tilaisuuksia kaikkien kunnallisjärjestön jäsenten kanssa.

219 Valtuustoryhmän edustajat voivat myös toimia alustajina kunnallisjärjestön kokouksissa ja
220 tilaisuuksissa antamassa poliittisia tilannekatsauksia.

221 Valtuustoryhmien ja kunnallispolitiikan ei tule kuitenkaan hallita paikallistoimintaa liikaa.
222 Myös yleisemmälle poliittiselle keskustelulle ja toiminnalle tulee jättää tilaa: kaikki
223 puolueemme jäsenet eivät välttämättä ole yhtä kiinnostuneita oman kunnan päätöksenteosta
224 kuin muista poliittisista sisällöistä.

225

226 **4. Luottamustehtävien jakaminen**

227 Vasemmistoliiton kunnallisjärjestöjen mallisääntöjen 3§ mukaan [kunnallisjärjestö] ”nimeää
228 yhteistyössä puolueen valtuustoryhmän kanssa puolueen ehdokkaat kunnallisiin
229 luottamustehtäviin (mm. valtuuston puheenjohtajat, kaupungin/kunnanhallituksen jäsenet,
230 lautakuntien jäsenet, vaalitoimikuntien jäsenet).”

231 Valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön puheenjohtajien tulee huolehtia siitä, että ennen
232 neuvotteluiden aloittamista kunkin kuntavaaliehdokkaan kiinnostukset eri
233 luottamustehtäviin kartoitetaan. **Tämä tieto ohjaa neuvottelijoiden työtä puolueiden
234 välisessä neuvotteluvaiheessa.**

235 Kuntavaalien jälkeen kunnallisjärjestön ja valtuustoryhmän asettamat neuvottelijat
236 neuvottelevat jaettavista luottamuspaikoista muiden puolueiden kanssa. Neuvotteluiden
237 jälkeen saavutetut luottamustehtävät jaetaan kunnallisjärjestön järjestämässä kokouksessa.

238 Lähtökohtana luottamushenkilövalinnalle on ehdokkuus kunnallisvaaleissa. Tästä voidaan
239 kuitenkin poiketa hyvin painavista ja perustelluista syistä. Suositus on, että **yhdelle
240 henkilölle annetaan vain yksi paikka.** Tästä saatetaan kuitenkin joutua poikkeamaan
241 muun muassa tilanteissa, joissa esimerkiksi kunnan hallintosääntö määrittelee kriteerejä
242 tiettyjen luottamuspaikkojen (mm. lautakuntien alaiset jaostot) täyttämiseksi tai muista,
243 perustelluista ja valtuustoryhmässä sekä kunnallisjärjestössä yhteisesti hyväksytyistä syistä.

244 Puolueen jäsenyys luottamustehtävän vaatimuksena on kunnallisjärjestön ja
245 valtuustoryhmän omassa harkinnassa, mutta puolueen jäsenyyttä suositellaan jokaiselle
246 luottamustehtävän vastaanottaneelle henkilölle. Sen sijaan kaikki Vasemmistoliiton
247 ehdokkaat sitoutuvat maksamaan puolueveroa kaikista kunnallisista ja ylikunnallisista
248 tehtävistä, olivat he puolueen jäseniä tai eivät.

249

250 **4.1. Huomioitavaa luottamuspaikkojen jakamisesta ja hyvästä toverihengestä**

251 Joskus luottamuspaikkojen jakaminen saattaa aiheuttaa paikallisen konfliktin. Pahimmillaan
252 kuntavaalivoitto valuu hukkaan, kun paikkajakoja koskevat erimielisyydet tulehtuvat
253 hankaliksi riidoiksi. Vasemmistoliiton tehokkaan ja vaikuttavan kuntatoiminnan kannalta on
254 **ensiarvoisen tärkeää**, että kunnissa politiikkaa tehdään hyvässä yhteistyössä ja
255 toverihengessä.

256 **Jotta hyvä henki säilyy myös vaalien jälkeen, on tärkeää, että kunnallisjärjestöissä**
257 **sovitaan yhdessä ja avoimesti paikkajaon periaatteista jo ennen vaaleja. On myös**
258 **pidettävä huoli siitä, että kaikki ehdokkaat saavat tiedon näistä periaatteista ennen**
259 **vaalipäivää.**

260 **Ehdokkaiden näkemyksiä ja mieltymyksiä paikkoja koskien voidaan kysellä ennen**
261 **vaaleja, mutta paikat tulee jakaa vasta vaalien jälkeen eikä sopia ennakolta.**
262 Seuraavassa kappaleessa ja sen alaluvuissa esitetään paikkajaon ensisijainen ja toissijainen
263 periaate.

264

265 **4.2 Luottamustehtävien jakamisen periaatteet**

266 Jakaessaan luottamustehtäviä tulee valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön tehdä
267 ensisijaisesti esityksensä paikkajaosta luvussa 4.2.1. kuvatut ulottuvuudet huomioon ottaen.
268 Jos näin menettelemällä ei kuitenkaan päästä yhteisymmärrykseen ja jos riskinä on tilanteen
269 ajautuminen konfliktiin, suoritetaan paikkajako luvussa 4.2.2. kuvatun mallin mukaisesti.

270

271 **4.2.1 Paikkajaossa huomioon otettavia ulottuvuuksia**

272 **I. Ehdokkuus ja vaaleissa saadut äänät**

273 - Vaaleissa saadun äänimäärän pitäisi näkyä valtuustopaikan lisäksi myös luottamuspaikan
274 merkityksessä ja painossa.

275

276 **II. Asiantuntemus ja oma kiinnostus**

277 -Lautakunnissa ja luottamustehtävissä toimimisessa kyseessä olevan toimialan
278 asiantuntemuksesta on hyötyä niin luottamushenkilölle kuin valtuustoryhmällekkin.

279

280 **III. Vallan hajauttaminen**

281 **-Puoluehallituksen linjaus on**, että yhtä henkilöä ei nimetä useille luottamuspaikoille kuin
282 perustelluissa poikkeustapauksissa. Suositus myös on, että samassa luottamuspaikassa ei
283 oltaisi yli kolmea kautta peräkkäin. Näin varmistetaan, että myös uusilla
284 vaikuttajilla on mahdollisuus päästä mukaan päätöksentekoon.

285

286 IV. Tasa-arvo

287 - Tasa-arvolain vaatimus edellyttää, että luottamushenkilöpaikoille voi valita yhden
288 sukupuolen edustajia vähintään 40%. Yleensä siinä vaiheessa, kun luottamuspaikkoja ollaan
289 kunnallisjärjestössä valmiita jakamaan, on ne merkattu jo ennalta joko mies- tai
290 naispaikoiksi.

291

292 V. Nuorten nostaminen

293 - Jotta puolue voi uusiutua ja uudistua ja jotta nuoret saavat tarvitsemaansa kokemusta, tulee
294 myös nuorille ehdokkaille antaa mahdollisuus luottamuspaikoilla toimimiseen
295 vähintään suhteessa heidän äänimääräänsä. Nuorille ja ensikertalaisille tulee tarjota myös
296 tukea ja perehdytystä uusiin tehtäviin ja valtuustoryhmässä sekä kunnallisjärjestössä on
297 pidettävä huoli siitä, että tehtävien lisäksi annetaan myös mahdollisuus ja työkalut niissä
298 menestyksekkäästi toimimiseen. Puolueiden välisissä neuvotteluissa Vasemmistoliitto
299 korostaa tasa-arvon merkitystä paikkajaossa ja erityisesti lautakuntien ja muiden
300 luottamuselinten puheenjohtajuuksien jaossa.

301

302 VI. Monipuolisuus

303 - Kuten hyvää ehdokaslistaa rakentaessa, niin myös luottamuspaikkoja jakaessa
304 monipuolisuudesta on hyötyä kuntalaisten edustamisen näkökulmasta. Jos mahdollista,
305 luottamustehtäviä jakaessa tulisi ottaa huomioon ammatillinen edustavuus, alueellinen
306 edustavuus ja ikäjakauma.

307

308 4.2.2 Paikkajaon malli kunnallisjärjestöjen ja valtuustoryhmien käyttöön

309 Tässä kappaleessa esitellään yksinkertainen, äänimäärään perustuva malli, jolla paikat
310 saadaan jaettua tehokkaasti ja ilman erimielisyyksiä, olettaen että mallin käyttämisestä on
311 sovittu ennen vaaleja ja että asiasta on tiedotettu kaikille ehdokkaille riittävällä selkeydellä
312 ja selvyydellä. **Mallia voidaan käyttää myös niissä tilanteissa, jossa paikkajako ei**
313 **onnistu kappaleessa 4.2.1 kuvattujen periaatteiden mukaan.** Tällöin seuraavassa
314 kuvattu paikkojen mekaaninen jakaminen on perusteltu keino mahdollisten konfliktien
315 välttämiseen.

316 ---

317 Luottamuspaikat voidaan jakaa siten, että puolueiden välisten neuvotteluiden jälkeen,
318 järjestetään valtuustoryhmän, kunnallisjärjestön ja kaikkien ehdolla olleiden henkilöiden
319 välinen yhteiskokous.

320 Kokouksessa tuodaan esille kaikki paikat, mitä puolueelle on neuvotteluiden kautta
321 saavutettu ja myös tieto siitä, ovatko nämä paikat merkattu mies- tai naispaikoiksi. Tämän
322 jälkeen vaaleissa ehdolla olleet henkilöt saavat valita **äänijärjestyksestä** vuoron perään

323 itselleen mieluisimman tehtävän tarjolla olevista vaihtoehdoista. Tätä jatketaan, kunnes
324 kaikki paikat on jaettu.

325 Valintajärjestykseen voidaan tuoda muuttujia kappaleen 4.1. listauksen hengessä.
326 Esimerkiksi nuorten ehdokkaiden sijoitusta voidaan nostaa listalla, tai paikkoja jakaessa
327 voidaan ottaa huomioon kunnallisjärjestön ja valtuustoryhmän alueellisia kiintiöitä. Tiettyjä
328 paikkoja voidaan myös varata tietyille ehdokkaille, jos varaamisen perusteena on
329 asiantuntemus ja jos varaamisesta vallitsee yhteisymmärrys niin aktiivien, valtuutettujen
330 kuin ehdokkaidenkin kesken.

331

332 **4.4. Luottamustehtävien täydentäminen kesken kauden**

333 Kesken vaalikauden luottamushenkilöiden tai heidän varajäseniensä eroista johtuvat
334 luottamushenkilövalinnat ja mahdollisesti uusiin perustettuihin luottamuselimiin tehtävät
335 valinnat päättävät kunnallistoimikunta ja valtuustoryhmä yhdessä. (kunnallisjärjestöjen
336 mallisäännöt, 13§)

337 Toimintaohje on, että paikkaa voidaan tarjota äänimäärän perusteella seuraavalle ilman
338 luottamustehtävää olevalle henkilölle tai hakea tehtävään sopiva henkilö kunnallisjärjestön
339 sisäisissä viestintäkanavissa. Ensimmäinen menettelytapa tulee erityisesti kyseeseen, jos
340 luottamushenkilöt on valittu edellisessä kappaleessa kuvatun mallin mukaisesti.

341

342 **5. Suhtautuminen kesken kauden valtuustoryhmää vaihtaviin valtuutettuihin.**

343 Vasemmistoliitto toivottaa valtuustoryhmään tervetulleeksi muista valtuustoryhmistä
344 siirtyvät henkilöt, kunhan he täyttävät samat ehdot, mitä Vasemmistoliiton
345 kuntavaaliehdokkaille on asetettu:

- 346 • Sitoutuu valtuustoryhmän sääntöihin, poliittisiin tavoitteisiin ja työhön.
- 347 • Sitoutuu maksamaan kunnalliset ja ylikunnalliset puolueverot Vasemmistoliitolle
- 348 • Vastustaa toiminnassaan väkivaltaa, puolustaa tasa-arvoa ja sanoutuu irti kaikesta
349 rasismista
- 350 • Kunnioittaa Vasemmistoliiton perusarvoja
- 351 • Tuo rehellisesti ilmi mahdolliset rikostuomiot, merkittävät sakkotuomiot tai muut
352 käynnissä olevat tutkinnat.

353

354 Valtuustoryhmään siirtyviltä henkilöiltä ei vaadita puolueen jäsenyyttä. **Sen sijaan**
355 **valtuustoryhmään muista valtuustoryhmistä siirtyviä henkilöitä pyydetään reiluuden**
356 **ja neuvotteluiden tuloksia kunnioittaen luopumaan omista luottamuspaikoistaan**
357 **ennen valtuustoryhmään siirtymistä. Myös henkilöitä, jotka siirtyvät pois**
358 **Vasemmistoliiton valtuustoryhmästä kehoitetaan tekemään samoin.**

359

360